

Latvijas Republika
TALSU NOVADA DOME

Nodokļu maksātāju reģistrācijas nr. 90009113532
Kareivju ielā 7, Talsos, Talsu novadā, LV 3201, tālrunis 63232110; fakss 63232130; e-pasts: dome@talsi.lv

Talsos

2009. gada 23.jūlijā

NOLIKUMS
(protokols Nr.4, §52, lēm.nr.80)

Talsu novada bāriņtiesas
NOLIKUMS

I. Vispārīgie jautājumi.

1. Talsu novada bāriņtiesa (tālāk tekstā - "bāriņtiesa") ir Talsu novada pašvaldības izveidota aizbildnības un aizgādības iestāde.
2. Bāriņtiesu izveido, tās sastāvu – priekšsēdētāju, priekšsēdētāja vietniekus, bāriņtiesas locekļus, atbilstoši pašvaldības administratīvajā teritorijā deklarēto iedzīvotāju skaitam, lai pilnvērtīgi nodrošinātu bērnu un citu rīcībnespējīgo personu tiesību un interešu aizsardzību, ievēl Talsu novada dome, to reorganizē un likvidē Talsu novada dome. Bāriņtiesa darbojas Talsu novada domes sociālo lietu un veselības jautājumu komitejas pārraudzībā.
3. Bāriņtiesas darbības teritorija ir Talsu novada administratīvā teritorija un tās darbība nodrošināma visos novada pagastos un pilsētās.
4. Informāciju par bāriņtiesas izveidošanu un tās darbības teritoriju pašvaldība publicē laikrakstā „Latvijas Vēstnesis”. Divu nedēļu laikā pēc bāriņtiesas izveidošanas Talsu novada dome informē Labklājības ministriju un Tieslietu ministriju par bāriņtiesas izveidošanu, tās atrašanās vietām un apmeklētāju pieņemšanas laikiem.
5. Bāriņtiesa savā darbībā pamatojas uz normatīvajiem aktiem un publisko tiesību principiem, ievēro domes lēmumus, rīkojumus un šo nolikumu. Bāriņtiesa prioritāri nodrošina bērna vai citas rīcībnespējīgas personas tiesību un tiesisko interešu aizsardzību.
6. Finanšu līdzekļus bāriņtiesas darbībai piešķir Talsu novada dome un nodrošina bāriņtiesu ar darbam piemērotām telpām un nepieciešamo aprīkojumu visos novada pagastos un pilsētās.
7. Bāriņtiesas darbības noteikumus nosaka Ministru kabinets.
8. Attiecībā uz Bāriņtiesu likumā noteikto bāriņtiesas uzdevumu izpildi, bāriņtiesa ir Labklājības ministrijas funkcionālajā pārraudzībā.
9. Tieslietu ministrija sniedz bāriņtiesai metodisko palīdzību Bāriņtiesu likuma VII un VIII nodaļā noteikto uzdevumu izpildē - apliecinājumu izdarīšanā, palīdzību mantojuma lietu kārtošanā un mantojuma apsardzībā.
10. Bāriņtiesas lietu paraugsarakstu apstiprina labklājības ministrs.
11. Bāriņtiesas lietvedību kārto bāriņtiesas sekretārs.
12. Bāriņtiesas priekšsēdētājs ar rīkojumu nosaka darbinieku, kurš ir atbildīgs par bāriņtiesas arhīvu.
13. Bāriņtiesas priekšsēdētājs ar rīkojumu uzdod bāriņtiesas priekšsēdētāja vietniekiem vai bāriņtiesas locekļiem izdarīt apliecinājumus un pildīt citus Bāriņtiesu likuma 61.pantā minētos uzdevumus.

14. Bāriņtiesai ir vairāki šādi zīmogi:

- ar mazā valsts ģerboņa attēlu un bāriņtiesas nosaukumu;
- ar papildinātā mazā valsts ģerboņa attēlu un bāriņtiesas nosaukumu.

15. Bāriņtiesa ne retāk kā reizi gadā sniedz Talsu novada domei un sociālo lietu un veselības jautājumu komitejai pārskatu par savu darbību. Domei ir tiesības jebkurā laikā pieprasīt no bāriņtiesas pārskatu par tās darbību.

II. Bāriņtiesas uzdevumi.

16. Bāriņtiesas galvenie uzdevumi :

16.1. aizstāvēt bērna vai citas rīcībnespējīgas personas personiskās un mantiskās intereses un tiesības;

16.2. izskatīt iesniegumus un sūdzības, to skaitā iesniegumus un sūdzības par vecāka, aizbildņa, aizgādņa vai audžuģimenes rīcību;

16.3. piedalīties lietu izskatīšanā tiesā un sniegt atzinumus, ja likums nosaka vai tiesa atzīst bāriņtiesas piedalīšanos lietas izskatīšanā par nepieciešamu;

16.4. sadarboties ar citām bāriņtiesām, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām, veselības aprūpes un izglītības iestādēm, sociālajiem dienestiem, policijas iestādēm un Valsts probācijas dienestu, lai nodrošinātu bērna vai citas rīcībnespējīgas personas tiesību un interešu aizstāvību;

16.5. informēt pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju par ģimenēm, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un kurām nepieciešama palīdzība;

16.6. neizpaust informāciju, kas jebkādā veidā varētu kaitēt bērnam vai citai rīcībnespējīgai personai;

16.7. sniegt palīdzību bērnam vai citai rīcībnespējīgai personai, kura pēc palīdzības vērsusies bāriņtiesā;

16.8. Kriminālprocesa likumā noteiktajos gadījumos pārstāvēt bērnu vai citu rīcībnespējīgu personu kriminālprocesā;

16.9. izdarīt apliecinājumus, apliecināt darījuma aktus, testamentus, apliecināt pilnvaras, paraksta īstumu, dokumentu norakstus vai kopijas;

16.10. sniegt palīdzību mantojuma lietu kārtošā un mantojuma apsardzībā.

17. Bāriņtiesas uzdevumi personu tiesību aizsardzībai :

17.1. bērna personisko interešu aizstāvība attiecībā ar vecākiem, aizbildņiem un citām personām;

17.2. vecāku domstarpību izšķiršana bērna aprūpes un aizgādības jautājumos (izņemot domstarpības par bērna dzīvesvietas noteikšanu), bērna un aizbildņa domstarpību, kā arī aizbildņa un bērna vecāku domstarpību izšķiršana;

17.3. piekrišanas sniegšana paternitātes atzīšanai;

17.4. bērna mantisko interešu aizsardzība;

17.5. bērna aprūpes un aizgādības tiesību atņemšana un atjaunošana vecākam;

17.6. ja bērna dzīves apstākļu pārbaudē vai citādi atklājas, ka bērns atrodas veselībai vai dzīvībai bīstamos apstākļos, kā arī tad, ja bērna turpmākā atrašanās ģimenē var apdraudēt viņa pilnvērtīgu attīstību, bāriņtiesas priekšsēdētājam, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietniekam vai bāriņtiesas loceklim vienpersoniski lemt par bērna aprūpes tiesību atņemšanu vecākiem un bērna izņemšanu no ģimenes, bērna izņemšanu no aizbildņa ģimenes vai audžuģimenes un bērna ievietošanu drošos apstākļos;

17.7. audžuģimenes statusa piešķiršana un bērna ievietošana audžuģimenē vai uzturēšanās izbeigšana tajā;

17.8. aizbildnības nodibināšana un aizbildņa iecelšana, aizbildnības uzraudzība, aizbildņa atlaišana no aizbildņa pienākumu pildīšanas;

17.9. aizbildnības vai aizgādības nodibināšana ārvalstniekam;

17.10. personas atbilstības izvērtēšana aizbildņa pienākumu pildīšanai;

17.11. aizbildņa apliecības izsniegšana aizbildnim;

17.12. adopcijas lietu kārtošana, kā arī divus gadus pēc adopcijas apstiprināšanas uzraudzīt bērna aprūpi ģimenē;

- 17.13. bāreņa vai bez vecāku gādības palikuša bērna ievietošana ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā un viņa tiesību un interešu ievērošanas uzraudzība;
- 17.14. apliecību izsniegšana sociālo garantiju saņemšanai bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem;
- 17.15. bērna ārpusģimenes aprūpes nodrošināšana pēc vecāka lūguma;
- 17.16. aizgādņu iecelšana, aizgādņības uzraudzība, aizgādņa atbrīvošana no pienākumu pildīšanas;
- 17.17. lemt par pieteikuma iesniegšanu tiesā, lai rīcībnespējīgo personu, kura izveseļojusies, atzītu par rīcībnespējīgu;
- 17.18. pēc tiesas pieprasījuma sniegt atzinumus;
- 17.19. iesniegt tiesā apstiprināšanai bāriņtiesas lēmumus par pilngadības piešķiršanu pirms 18 gadu vecuma sasniegšanas; par atlīdzību aizbildnim (aizgādņim), ja tā pārsniedz 300 latu; par mājas kārtībā izdarītu mantojuma dališanu, ja aizbildnībā vai aizgādņībā esošās personas daļa pārsniedz 10 000 latu;
- 17.20. iesniegt lietu izšķiršanai tiesā par bērnam vai citai rīcībnespējīgai personai piederošā nekustamā īpašuma (ja tā vērtība pārsniedz 10 000 latu) atsavināšanu, iekļāšanu vai apgrūtināšanu ar citām lietu tiesībām;
- 17.21. veikt citus normatīvajos aktos noteiktos bērna vai rīcībnespējīgas personas interešu aizsardzības pasākumus.

III. Bāriņtiesas tiesības un pienākumi.

18. Bāriņtiesai ir tiesības:

- 18.1. pieprasīt un bez maksas saņemt no valsts un pašvaldību iestādēm, komercsabiedrībām un organizācijām ziņas, kas nepieciešamas, lai izvērtētu bērna vai citas rīcībnespējīgas personas tiesību ievērošanas likumību vai izlemtu bāriņtiesas kompetencē esošos jautājumus;
- 18.2. pieprasīt un bez maksas saņemt no kredītiestādēm ziņas par fiziskās personas – mantojuma atstājēja – kontu atlikumiem, lai sastādītu mantu sarakstu, kā arī ziņas par mantojuma masu, bērna vai citas rīcībnespējīgas personas vārdā veiktajiem darījumiem un kontu atlikumiem, ja vecāks, aizbildnis vai aizgādņis nesniedz bāriņtiesai pieprasīto informāciju par bērna vai citas rīcībnespējīgas personas mantas pārvaldību vai ir pamatotas aizdomas, ka sniegtas nepatiesas ziņas;
- 18.3. veikt amatpersonu un iedzīvotāju aptauju, lai iegūtu ziņas, kas nepieciešamas aizbildnības, aizgādņības, adopcijas vai ar aizgādību saistīto jautājumu izlemšanai;
- 18.4. uzaicināt personas uz pārrunām un pieprasīt no tām paskaidrojumus par bērna vai citas rīcībnespējīgas personas personisko un mantisko tiesību aizsardzību;
- 18.5. iesniegt tiesā prasības pieteikumus un pieteikumus bērna vai citas rīcībnespējīgas personas interesēs;
- 18.6. veikt pārrunas ar bērnu bez citu personu klātbūtnes;
- 18.7. lūgt psihologu veikt personas vai ģimenes psiholoģisko izpēti un saņemt psihologa atzinumu par izpētes rezultātiem;
- 18.8. pārbaudīt bērna vai citas rīcībnespējīgas personas dzīves apstākļus.

19. Bāriņtiesai ir pienākumi:

- 19.1. atbilstoši Mk noteikumiem Nr.1037 „Bāriņtiesas darbības noteikumi” iekārtot šādus lietu reģistrus:
- aprūpes un aizgādības tiesību atņemšanas un aprūpes un aizgādības tiesību atjuanošanas lietu reģistru;
  - audžuģimeņu lietu reģistru;
  - adopcijas lietu reģistru;
  - aizbildnības lietu reģistru;
  - aizgādņības lietu reģistru;
  - lietu alfabētisko reģistru;

- 19.2. novada pagastos un novada pilsētās izveidot atsevišķus apliecinājumu un citu darbību reģistrus, to nosaukumā norādot bāriņtiesas nosaukumu un attiecīgā novada pagasta vai attiecīgās novada pilsētas nosaukumu;
- 19.3. novada pagastos un novada pilsētās vest atsevišķas testamentu grāmatas, to nosaukumā norādot bāriņtiesas nosaukumu un attiecīgā novada pagasta vai attiecīgās novada pilsētas nosaukumu;
- 19.4. lietu veidošanā ievērot MK noteikumu Nr.1037 „Bāriņtiesas darbības noteikumi” nosacījumus;
- 19.5. bāriņtiesas sēdes un lēmumu pieņemšanu organizēt atbilstoši MK noteikumu Nr.1037 „Bāriņtiesas darbības noteikumi” prasībām;
- 19.6. iesniegumus, sūdzības un priekšlikumus izskatīt atbilstoši Administratīvā procesa likuma prasībām;
- 19.7. veikt riska novērtēšanu bērna aprūpes tiesību atņemšanas un atjaunošanas lietās un aizbildņa atcelšanas lietās;
- 19.8. veikt ārpusģimenes aprūpes un aizgādības lietu pārraudzību;
- 19.9. veikt aizbildnībā vai aizgādībā esošās personas mantas pārraudzību;
- 19.10. izdarīt apliecinājumus un veikt citus Bāriņtiesu likuma VII un VIII nodaļā noteiktos uzdevumus;
- 19.11. pēc Talsu novada domes priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietnieka vai izpilddirektora uzdevuma izskatīt iedzīvotāju iesniegumus, sūdzības un priekšlikumus;
- 19.12. informēt Talsu novada iedzīvotājus par bāriņtiesas darbību;
- 19.13. iesniegt Talsu novada domes sociālo lietu un veselības jautājumu komitejai priekšlikumus vai ierosinājumus par bāriņtiesas darba organizācijas uzlabošanu.

IV. Bāriņtiesas darba organizācija.

20. Bāriņtiesas darbu organizē un vada bāriņtiesas priekšsēdētājs. Bāriņtiesas priekšsēdētāja prombūtnes laikā viņa pienākumus pilda bāriņtiesas priekšsēdētāja norīkots bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieks vai bāriņtiesas loceklis.
21. Bāriņtiesas priekšsēdētājs:
- vada, organizē un kontrolē bāriņtiesas darbu un pārstāv bāriņtiesu;
  - nosaka bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieku, bāriņtiesas locekļu un darbinieku pienākumus;
  - norīko bāriņtiesas priekšsēdētāja vietniekus un bāriņtiesas locekļus par bāriņtiesas sēžu priekšsēdētājiem, kā arī sadala citus pienākumus bāriņtiesas darbiniekiem;
  - organizē bāriņtiesas darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanu;
  - organizē bāriņtiesas darbu apmeklētāju pieņemšanā un iesniegumu izskatīšanā, nosakot korespondences reģistrācijas un aprites kārtību bāriņtiesā;
  - nodrošina datu sniegšanu valsts statistikas pārskata sagatavošanai un novada domes publiskā pārskata sagatavošanai par bāriņtiesas darbu.
22. Talsu novada dome bāriņtiesas priekšsēdētājam, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietniekiem un bāriņtiesas locekļiem izsniedz darba apliecību.
23. Bāriņtiesa lietas izskata bāriņtiesas sēdē. Bāriņtiesas sēdi vada bāriņtiesas priekšsēdētājs, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieks vai bāriņtiesas priekšsēdētāja norīkots bāriņtiesas loceklis. Bāriņtiesas sēdē piedalās sēdes vadītājs un vismaz divi bāriņtiesas locekļi.
24. Bāriņtiesas priekšsēdētājs, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieks vai bāriņtiesas priekšsēdētāja nozīmēts bāriņtiesas loceklis pieņem apmeklētājus ne retāk kā divas reizes nedēļā, vienu reizi nedēļā apmeklētājiem izdevīgā laikā, bāriņtiesas darba kārtības noteikumos noteiktajos laikos. Apmeklētāju pieņemšanas laiki tiek izlikti Talsu novada domē, novada pagastu un pilsētu pārvaldēs redzamā vietā un ievietoti novada domes mājas lapā internetā.
25. Ar bāriņtiesas lietvedībā esošajiem lietas materiāliem var iepazīties bāriņtiesas telpās bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieka vai sekretāra klātbūtnē:
- 25.1. konkrētā administratīvā procesa dalībnieki un lietā pieaicināts tulks, ja no administratīvās lietas dalībnieka saņemts attiecīgs iesniegums, ar konkrētās lietas materiāliem;

25.2. prokurors, Labklājības ministrijas norīkots ierēdnis vai darbinieks un valsts bērnu tiesību aizsardzības inspektors – ar visu bāriņtiesas lietvedībā esošo lietu materiāliem.

26. Personai, kura iepazīstas ar lietas materiāliem, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieks vai sekretārs nodrošina iespēju izrakstīt no lietas materiāliem nepieciešamo informāciju vai ar tehniskiem līdzekļiem izgatavot nepieciešamo lietā esošo dokumentu kopijas, par ko izdara atzīmi lietas uzziņas lapā.

27. Ja nav iespējams nodrošināt iepazīšanos ar lietas materiāliem pieprasījuma saņemšanas dienā, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieks vai sekretārs vienojas ar personu par laiku, bet ne vēlāk par trim darbdiem, kad būs iespējams iepazīties ar lietas materiāliem.

28. Punktā 27. noteiktajā kārtībā administratīvā procesa dalībniekiem tiek izsniegti bāriņtiesas rīcībā esošo dokumentu vai lēmumu noraksti, izraksti vai dokumentu kopijas.

Talsu novada domes priekšsēdētājs

M.Krotovs